

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J. Lanting

BEL/OMB

Telefoonnummer 023-5143853

lantingj@noord-holland.nl

1 | 6

Verzenddatum

13 JULI 2022

Kenmerk

1813482/1813491

Uw kenmerk

Betreft: Geborgde zetels waterschappen

Geachte leden,

Inleiding

Graag informeren wij u over de volgende onderwerpen:

1. Lopende wetswijzigingen geborgde zetels:
 - a. Initiatiefwetsvoorstel afschaffing geborgde zetels *voor bedrijven*
 - b. Wetswijziging geborgde zetels 'bedrijven' niet meer door KvK benoemd
2. Toezeggingen aan commissie NLG op 13 juni jl:
 - c. Geborgde zetels 'agrarisch' niet automatisch naar LTO?
 - d. Tiedpad aanpassen reglementen
3. Gesprekken met dijkgraven over geborgde zetels.

Dit mede ter uitvoering van art. 167, tweede lid, van de Provinciewet (inzake de actieve informatieplicht).

1. Lopende wetswijzigingen geborgde zetels

Op dit moment lopen er twee wetswijzigingen rondom de geborgde zetels.

a. Initiatiefwetsvoorstel afschaffing geborgde zetels *voor bedrijven*

Het initiatiefwetsvoorstel tot gehele afschaffing van de geborgde zetels in het waterschapsbestuur is op 31 mei in de Tweede Kamer via een amendement gewijzigd aangenomen. Het nieuwe wetsvoorstel houdt in dat het aantal geborgde zetels wordt beperkt tot twee geborgde zetels voor natuur en twee voor ongebouwd (agrarisch). Dat betekent dat er *geen geborgde zetels meer voor bedrijven zijn*. En ook vervalt de eis dat in het dagelijks bestuur minimaal één lid plaatsneemt via een

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

geborgde zetel, zoals nu wel het geval is. Het doel is deze wet vóór de waterschapsverkiezingen van maart 2023 in werking te laten treden. Maar er is nog niet met zekerheid te zeggen of dit lukt omdat het voorstel nog door de Eerste Kamer moet en ook nog het wetstraject zelf doorlopen moet worden. In de Eerste Kamer wordt vlak voor het zomerreces besloten of er een deskundigenbijeenkomst hierover zal worden georganiseerd na het reces. Het blijft dus nog even de vraag of deze wetswijziging rond komt én of dat lukt vóór de waterschapsverkiezingen in 2023.

b. Wetswijziging geborgde zetels 'bedrijven' niet meer door KvK benoemd

Er is op 14 juni jl. in de Eerste Kamer nog een wijziging van de Waterschapswet aangenomen. Het gaat om de 'Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen'.¹ Daarin is ook meegenomen 'de aanpassing van de wijze van benoeming van de categorie gebruikers van bedrijfsruimten (bedrijven) in het algemeen bestuur van een waterschap'. De KvK benoemt nu de geborgde zetels voor de categorie 'bedrijven', maar deze wet gaat dat wijzigen (zie onder artikel IV). Deze wetswijziging moet ook leiden tot een aanpassing in de reglementen daarop, de reglementen moeten namelijk gaan bepalen welke organisaties de benoeming van de geborgde zetels voor bedrijven gaan doen. Dit staat nu nog in de Waterschapswet. Er is een hele korte overgangstermijn tot 1-1-2023. Voor de werkbaarheid is tussen KvK en het Ministerie afgesproken dat voor dit onderdeel bij koninklijk besluit wordt bepaald dat dit pas per 1 juli 2023 in werking zal treden. Waardoor voor de komende verkiezingen alles 'normaal' kan verlopen, namelijk nog via de KvK.

De achtergrond van deze wetswijziging is dat de KvK heeft aangegeven het niet meer vindt passen bij de nieuwe taakinfilling van de KvK om de geborgde zetels voor de bedrijven te benoemen. De VNO-NCW en MKB Nederland hebben aangegeven de taak van de Kamer van Koophandel over te willen nemen. Zij vertegenwoordigen meer dan 90% van de Nederlandse werkgelegenheid. In de Toelichting op de wet wordt dan ook specifiek genoemd dat provincies bij de mogelijkheid van toekenning van die bevoegdheid met name kunnen denken aan VNO-NCW of MKB Nederland.

¹ Link naar wetsvoorstel:

https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20220322/gewijzigd_voorstel_van_wet_3

Link naar behandeling in Eerste Kamer:

https://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/35489_wet_nieuwe_procedure

Alleen omdat nu tegelijkertijd ook het wetsvoorstel tot afschaffing (inmiddels vermindering) van de geborgde zetels loopt, waarin de geborgde zetels voor de categorie 'bedrijven' geheel vervallen, moet eerst worden afgewacht of dat wetsvoorstel wordt aangenomen in de Eerste Kamer. Dit betekent dus dat wanneer het wetsvoorstel over de geborgde zetels het niet haalt vóór de verkiezingen in maart 2023, deze nieuwe 'Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen' toch nog om een reglementsaanpassing vraagt per 1 juli 2023.

2. Twee toezeggingen aan commissie NLG op 13 juni jl.

In de Commissie NLG van 13 juni jl. zijn door GS enkele toezeggingen gedaan, waarop hieronder wordt ingegaan.

c. Geborgde zetels 'agrarisch' niet automatisch naar LTO?

Vanuit meerdere partijen werd de vraag ondersteund om te bekijken of er iets veranderd kan worden in de regeling in de reglementen die er nu in voorziet dat de geborgde zetels voor de categorie 'ongebouwd (agrarisch)' eigenlijk automatisch naar LTO-agrariërs gaan. GS hebben aan de commissie NLG toegezegd dit te gaan bespreken met de waterschappen. Deze gesprekken moeten nog worden ingepland.

De reglementen van de drie waterschappen die (deels) in Noord-Holland liggen bepalen elk dat de Land- en Tuinbouworganisatie Noord de benoeming doet van de geborgde zetels voor 'ongebouwd / agrarisch'. Volgens de Waterschapswet kan er echter ook voor gekozen worden een andere of meerdere organisaties aan te wijzen en dan daarbij wel aan te geven op welke manier de aangewezen organisatie(s) tot een benoeming komen. In de gesprekken van de gedeputeerde met de waterschappen zou hier naar gekeken kunnen worden. De verwachting is wel dat een verandering op dit onderwerp gevoelig ligt, gezien de historisch grote belangen van agrariërs bij waterschappen.

d. Tijdpad aanpassen reglementen

In de Commissie NLG van 13 juni is door GS toegezegd de mogelijke tijdspaden te geven voor het aanpassen van de reglementen naar aanleiding van de voorgenomen wetswijziging(en).

Verschillende wetten, verschillende overgangstermijnen voor de reglementen

In verband met de waterschapsverkiezingen van 15 maart 2023 moeten wijzigingen rondom de geborgde zetels in de provinciale reglementen voor de waterschappen tijdig duidelijk zijn, naar aanleiding van de verschillende wetsvoorstellen/wijzigingen.

Voor de wetswijziging 'geborgde zetels bedrijven niet meer door KvK benoemd' wordt door het Ministerie toegezegd dat dit pas per 1 juli

2023 in werking zal treden. Hierdoor hoeven de reglementen ook pas per dat tijdstip aangepast zijn. En alléén als het initiatiefwetsvoorstel 'afschaffing geborgde zetels voor bedrijven' niet doorgaat.

Voor het initiatiefwetsvoorstel 'afschaffing geborgde zetels voor bedrijven' geldt een overgangsregeling tot de hierop volgende waterschapsverkiezingen in 2027. Dit betekent dat de overgangsregeling zeker stelt dat de omvang van het Algemeen Bestuur van een waterschap gelijk blijft, met daarin de 4 geborgde zetels (zoals voorgesteld in het initiatiefwetsvoorstel). Dit geeft dus de ruimte om ergens tussen inwerkingtreding van deze initiatiefwet en maart 2027 alle waterschapsreglementen hierop aan te passen. Allereerst zal nog afgewacht moeten worden of dit initiatiefwetsvoorstel wordt aangenomen tot wet in de Eerste Kamer (na het zomerreces). Zo niet, dan geldt de wetwijziging 'geborgde zetels bedrijven niet meer door KvK benoemd' en moeten de reglementen daarop aangepast worden.

Toezegging aan NLG: tijdpad reglementswijzigingen

De vraag is of de aanpassing zo spoedig mogelijk moet, of dat gewacht kan worden, gezien de overgangstermijnen. Er zijn voordelen aan wachten; bijvoorbeeld dat er (juridisch en anderszins) niets mis gaat omdat er een overgangsregeling is; meerdere wijzigingen kunnen samengepakt worden en in één wijzigingsprocedure worden doorgevoerd; de gesprekken met de waterschappen over 'benoeming geborgde zetels niet meer door LTO?' tijd zullen kosten. Daarnaast is Noord-Holland voor het Hoogheemraadschap van Rijnland en Waterschap Amstel, Gooi en Vecht afhankelijk van andere provincies, omdat die waterschappen in meerdere provincies liggen en de reglementen dus gezamenlijk door Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Holland moeten worden vastgesteld. Uit ambtelijk overleg met Zuid-Holland blijkt dat men aldaar wil wachten tot er ook wat andere zaken zijn die dan gezamenlijk kunnen worden gewijzigd in één wijzigingsprocedure.

In de commissie NLG van 13 juni jl. is de vraag gekomen om een tijdpad te geven voor het zo spoedig mogelijk aanpassen van de reglementen, hoewel zoals hiervoor geschetst is, er via de overgangsregelingen geen noodzaak is tot spoed. Hieronder volgt een mogelijke planning, voor als wordt gekozen voor snel aanpassen van de reglementen. Maar wel met een grote slag om de arm; als er andere urgenties komen of als andere provincies dit niet op tijd kunnen regelen dan lopen deze krappe planningen uit. En de startdatum blijft afhankelijk van wanneer het wetsvoorstel wordt aangenomen in de Eerste Kamer en hoe snel het wetstraject gaat. Óf dat de andere wet doorgaat.

Planning reglementen eerste opzet:

Op z'n vroegst wordt begin september in de EK besloten, maar dit kan ook later worden. Voorbereidende werkzaamheden, waaronder vooroverleg met waterschappen (benoeming door LTO?), ter inzage legging en zienswijzen verwerken worden geschat op: sept t/m dec 2022/jan 2023. Ook hier is uitloop mogelijk. Vervolg is vaststellen reglementen door PS. Daarvoor twee opties:

Optie 1: (Onhaalbaar/heel krap. Laatste optie voor verkiezing)

GS: 2^e week jan
NLG: 6 feb 2023
PS: 20 feb 2023

Optie 2: (Optie voor 'Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen'; is haalbaar)

GS: april 2023
NLG: mei 2023
PS: juni 2023

3. Gesprekken met dijkgraven over geborgde zetels

In het coalitieakkoord van de Provincie Noord-Holland is opgenomen dat Gedeputeerde Staten deze coalitieperiode met de waterschappen in gesprek treden over het vraagstuk van geborgde zetels en in hoeverre dit nog aansluit bij de huidige maatschappelijke opgaven en verhoudingen. De portefeuillehouder Water van ons college heeft deze gesprekken gevoerd met de dijkgraven van de drie waterschappen, in december 2021 en januari 2022.

Uit deze gesprekken destilleert ons college dat op dit moment geen aanleiding bestaat het huidige stelsel van geborgde zetels aan te passen. Enerzijds ligt namelijk een wijziging van het reglement van het Hoogheemraadschap van Rijnland voor, waarbij het aantal geborgde zetels van 9 naar 7 (het wettelijk minimum) zal worden teruggebracht. Iets wat bij het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en Waterschap Amstel, Gooi en Vecht reeds het geval is. Het wijzigen van het reglement is een bevoegdheid van de provincie. Over de intentie tot reglementswijziging voor Rijnland is PS per brief geïnformeerd vlak na 14 december 2021 en wederom midden maart 2022 vanwege de terinzagelegging van het ontwerp-reglement van 22 maart t/m 2 mei 2022. Over deze ontwerp wijziging wordt binnen Rijnland zeer verschillend gedacht. Om die reden heeft Rijnland niet zelf een zienswijze uitgebracht, maar de verschillende standpunten van de fracties gebundeld aangeboden aan GS van Zuid-Holland en Noord-Holland. Anderzijds omdat op landelijk niveau een wetsvoorstel voorligt met origineel als doel de algehele afschaffing van de geborgde zetels in

het waterschapsbestuur. Na amendement is op 31 mei dit wetsvoorstel gewijzigd aangenomen in de Tweede Kamer, waardoor het nu inhoudt dat het aantal geborgde zetels wordt beperkt tot twee geborgde zetels voor natuur en twee voor ongebouwd (landbouw). Dat betekent dat er *geen geborgde zetels meer voor bedrijven zijn*. En ook vervalt de eis dat in het dagelijks bestuur minimaal één lid plaatsneemt via een geborgde zetel, zoals nu wel het geval is. Dit wetsvoorstel ligt nu voor in de Eerste Kamer. Of deze wet wordt aangenomen en nog op tijd in werking kan treden vóór de waterschapsverkiezingen op 15 maart 2023 is niet zeker. Het ligt dan ook in de rede om dit landelijke traject af te wachten.

Tot slot

Ons college sluit zich aan bij deze argumentatie om eerst de lopende wetswijziging af te wachten. En verder het voorlopig te laten bij de minimalisering van het aantal geborgde zetels bij Rijnland. Na afronding van de reglementswijziging bij Rijnland is het aantal geborgde zetels bij alle waterschappen die (deels) in Noord-Holland opereren tot het wettelijk minimum teruggebracht.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,



provinciesecretaris

R.M. Bergkamp



voorzitter

A.Th.H. van Dijk